

KONINKLIJKE
FOTOBOND

afdeling Utrecht-'t Gooi

IN DE KIJKER

herfst 2024

IN DEZE EDITIE

Bestuursmededelingen

Van de Voorzitter - 2

Van de secretaris - 3

Van de penningmeester - 3

Agenda - 3

Boekbespreking: A Question of Color - 4

Uitstap naar een analoog verleden - 5

Mijn reis van digitaal naar analoog - 7

Fotobond publiceert het boek Foto's bespreken - 11

Natuurfotografie: ingrijpen of niet? - 13

Stofwaarschuwing compactcamera's - 15

Maak een boek - 17

Impressies van een expositiebezoek
(Awoiska van der Molen) - 19

Impressies van een expositie
(Nieuwstad in beeld) - 21

Fotofestival aan de IJssel - 23

Fotoboekenfestival - 24

Exposities - 25

Bestuur - 26

Colofon: redactie, publicatieschema en inzenden
voor het winternummer - 26

< De voorpagina luidt de herfst in.

Foto: Cees Snel, Fotogein

BESTUURSMEEDEDELINGEN

Van de voorzitter

Hoe zien we het bestuur van de afdeling.

Volgens de statuten moeten er door de leden van onze Afdeling een voorzitter, secretaris en een penningmeester worden gekozen. Daar staat ook het takenpakket van het Afdelingsbestuur omschreven, allemaal formeel geregeld.

Maar ja, de statuten dateren van 2001. Tijden zijn inmiddels wel veranderd.

Onze taken als bestuur willen we meer eigentijds invullen.

We gaan uit van een driehoofdig bestuur, elk met een gelijkwaardige inbreng. We pakken taken en klussen op die nodig zijn om een voor jullie interessante afdeling te zijn.

Het secretariaat wordt ingevuld door Bea en het beheren van de kas wordt ingevuld door Christophe. Zelf richt ik me zoveel mogelijk op externe contacten, in de Kijker en het contact met het hoofdbestuur. Dit zijn de meer langlopende taken waarvoor continuïteit gewenst is.

Andere taken hebben meer het karakter van een project met een duidelijk begin en een eind.

Bijvoorbeeld het organiseren van opleidingen en wedstrijden. Bea heeft de opleidingen onder haar hoede genomen en Christophe de wedstrijden.

Dat hoeft niet het enige te zijn dat de afdeling voor jullie kan doen. We kunnen ons voorstellen dat er ideeën zijn om het voor onze clubs en leden nog interessanter te maken.

Die ideeën kunnen we binnenkort uitwisselen in de Ronde Tafel gesprekken die we gaan organiseren. Omdat de afdeling nogal groot is, zullen we de afdeling in een kleinere eenheden of kringen verdelen. Binnenkort zullen Bea, Christophe en ik contact met jullie opnemen, waarbij we elk van ons één of meer kringen onder onze hoede zullen nemen.

Uit de gedachtewisselingen komen vast leuke ideeën voort die we in concrete projecten kunnen vertalen. Projecten met een duidelijk begin en eind. Voor zover nodig kunnen we kijken of er geld voor deze projecten kan worden gevonden. In de Ronde Tafel gesprekken kunnen we overleggen op welke manier we als afdeling bij het realiseren van zo'n project ondersteuning kunnen bieden.

Rob Renshoff
voorzitter.afd07@fotobond.nl
0653 166 771

AGENDA

30 oktober 2024:
sluiting inzendtermijn De Beste Club

18 december 2024: 19:30 uur
bespreking De Beste Club
De Clomp in Zeist

Van de secretaris

Opleidingen

Cursus Foto's bespreken en jureren

Bij het verschijnen van deze In de Kijker zijn de cursus "Foto's bespreken en jureren" en het mentoraat onder begeleiding van Gerrit Meerman van start gegaan.

Voor het **mentoraat van Gerrit Meerman** was veel belangstelling en hebben we zelfs mensen op een reservelijst moeten plaatsen. Als we een volgend mentoraat gaan organiseren krijgen deze mensen voorrang bij de plaatsing. Maar zover is het nog niet.

Zowel de cursus als het mentoraat lopen door in het volgende jaar.

Dan zullen ongetwijfeld een aantal Ronde Tafel-gesprekken (zie de tekst van Rob Renshoff) hebben plaatsgevonden en hebben we beter zicht op waar wensen en behoeften van onze leden liggen.

Voor de **cursus "Foto's bespreken en jureren"** geldt zeer waarschijnlijk dat we die in 2025 niet zullen aanbieden. Met veel moeite hebben we namelijk dit keer het minimale aantal deelnemers van 8 behaald. Kennelijk is de behoefte niet groot.

Heeft u ideeën over of wensen voor bepaalde cursussen, workshops of anderszins, laat ons dat dan weten. Wij kijken dan wat binnen onze mogelijkheden ligt om daaraan tegemoet te komen.

Bea van den Bosch
E secretaris.afd07@fotobond.nl
M 06 53366456

Van de penningmeester

De Beste Club-competitie (DBC) komt er weer aan!

Vanuit het bestuur van de Afdeling zijn we druk bezig met de voorbereidingen van de a.s. DBC.

Als het goed is hebben jullie **via de clubsecretarissen al een officiële uitnodiging ontvangen met de instructie** hoe en wat in te sturen en vooral ook wanneer.

Dit jaar borduur ik gemakshalve voort op de bestaande regels en formulieren, dus e.e.a. zal er bij velen van jullie bekend uitzien.

Wel heb ik achter de schermen aanpassingen gemaakt zodat de juryleden snel met de uitslag en presentatie naar voren kunnen komen.

Ik stel jullie voor aan Arij van der Stelt en Willy Bomert, beiden ervaren juryleden, die dit jaar de inzendingen kritisch zullen bekijken en van commentaar voorzien.

Noteer nu al vast belangrijke data (zie ook de separate agenda):

- Inzenden 10 digitale foto's: 23 oktober tot en met uiterlijk 30 oktober 2024.
- Beoordeling vindt plaats in de tweede helft van november
- Bespreking resultaten en bekendmaken winnaars: 18 december

Tot slot roep ik nogmaals jullie hulp in bij de verschillende projectmatige taken, die te maken hebben met het organiseren van wedstrijden. Vind je het leuk mee te denken en mee te helpen? Neem dan contact met me op. Je bent meer dan welkom.

Christophe Thole
penningmeester.afd07@fotobond.nl

Boekbespreking

Joel Meyerowitz: A Question Of Color

Joel Meyerowitz: A Question of Color

Text by Joel Meyerowitz & Robert Shore

Thames
&Hudson

Joel Meyerowitz, fotograaf en vroege voorvechter van kleurenfotografie, heeft generaties kunstenaars beïnvloed. Al bijna zestig jaar documenteert de meester het steeds veranderende sociale landschap van de Verenigde Staten.

In dit boek vertelt Meyerowitz het verhaal van zijn begintijd als fotograaf, toen hem te verstaan werd gegeven dat serieuze fotografen zwart-witfoto's maakten. Verbaasd vroeg hij zich af 'Maar waarom, als de wereld in kleur is?'

Aan het eind van de jaren '60 had Meyerowitz daarom langere tijd twee camera's bij zich: de ene met zwart-wit-film, de andere met kleur. Hij gebruikte die periode als studietijd om uit te vinden waar zijn hart lag, waarom de ene foto beter werkte in zwart-wit dan in kleur – en omgekeerd.

Fotogaleries zagen het liefst zwart-wit-afdrukken en dan ook nog op een bescheiden formaat. Kleur werd gezien als vulgair. Kleur was acceptabel bij reclame en in het familie-album, maar in de Kunst moest men er niets van hebben.

Meyerowitz lijkt te zeggen: ik ben al in de jaren '60 het pleidooi begonnen voor kleurenfotografie en het heeft wel érg lang geduurd – eigenlijk tot Andreas Gursky – voor grootformaat kleurendrukken gemeengoed werden.

Tegelijk is dit boek ook een beschouwing over straat- en stadsfotografie. Hoe maak ik een boeiende foto van het leven in de stad zonder afhankelijk te worden van

één of ander grappig detail? Zou dat lukken? Zou dat interessant genoeg zijn?

Dit boek toont veel foto's van Meyerowitz, veelal vergelijkende opnamen van een situatie in kleur en zwart-wit. Niet zoals we dat nu zouden doen: eenzelfde foto twee keer nabewerken, maar echt met twee camera's een situatie nét even anders fotograferen. Er is niet al te veel tekst van Robert Shore, die vooral Meyerowitz laat spreken. Dit is een kloek boek met mooie fotografie en woorden die aanleiding zijn tot denken en discussiëren, daarom aanbevolen.

Joel Meyerowitz: A Question of Color, Thames & Hudson, 224 pagina's, Engels, €15,30.

Uitstap naar een analoog verleden

tekst en afbeeldingen: Kees Molders

Ergens in een la vond ik vorig jaar keurig ingepakt mijn oude Yashica T5. Dat is een compactcameraatje met een Carl Zeiss Tessar objectiefje, dat minstens twee decennia niet was gebruikt. Gelukkig had ik de batterij uit de camera gehaald. Ik kocht een nieuwe; ze zijn nog makkelijk te krijgen. Voorts twee zwart-wit-films: een Fuji Acros II van 100 ASA en een Ilford HP5 van 400 ASA, al heet ASA tegenwoordig eigenlijk ISO. Een fotomaatje had een bejaarde Canon opgeduikeld want we zouden samen gaan fotograferen. Het plan was onze films door een lab te laten ontwikkelen en de negatieven zelf te scannen voor verdere digitale verwerking.

Nou dat viel tegen.

Mijn cameraatje werkte nog prima, daar lag het niet aan, maar wat was dat ding traag met scherpstellen en afdrukken... Dat was ik niet meer gewend. En wat waren die films traag, lees: laaggevoelig... Deze analoge combi bleek niet erg geschikt voor flietsende straatfotografie.

De jongste uitstap was een leuke herintroductie in werken met film. De periscoopzoeker van de Yashica is een leuke bonus. Een paar weken later bekeken we de negatieven. Het uitpakken en inspecteren was ouderwets spannend. Nostalgie alom. Inspectie met een loep wees uit dat de score inhoudelijk niet overweldigend was; het heeft misschien daarom een jaar geduurd voor ik ze op de scanner legde. De bijgaande 'Nummer 102' stemt me wel tot tevredenheid. Deze nostalgische exercitie was aanleiding in mijn

Mijn Yashica T5, een Panatomic-X 'van vroeger' en de recente 'Nummer 102' (2023)

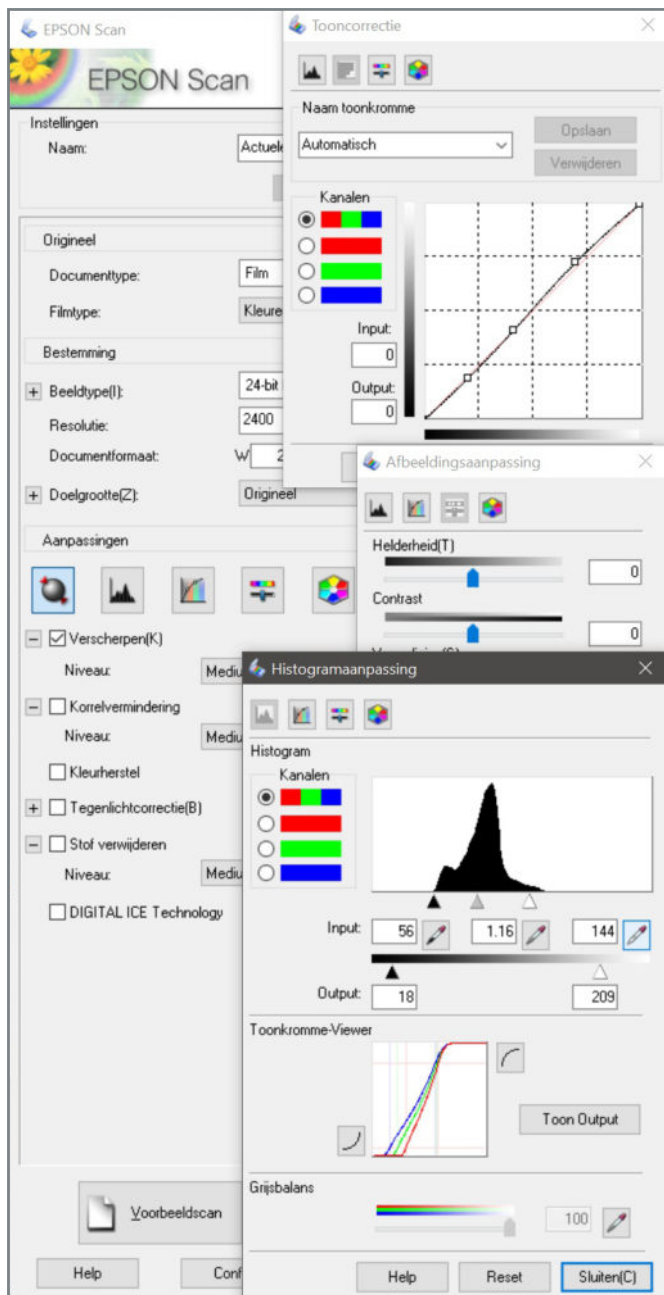
oude negatiefboeken te snuffelen die nog op zolder liggen. Dicht bij huis fotografeerde ik eind jaren '70 de inmiddels gesloopte Postmaschool, met een Olympus OM-2 op een Panatomic-X van 32 ASA (hoezo laaggevoelig, foto op de volgende pagina). In 1989 fotografeerde ik de Nijl bij Aswan, waarschijnlijk met de Olympus Mju-II, op Kodacolor Gold 100 ASA. Vliedschaamteloosheid bestond vijftig jaar geleden nog niet.

Beide negatieven gingen op de tevreden knorrende scanner.

Een oud negatief, een vakantie-negatief, een nieuw analoog experiment.

Het was leuk om te doen, maar niet voor herhaling vatbaar. 'Analoog' is voor mij verleden tijd.

Je gebruikt een trage film in een ouderwets trage camera. De optische zoeker is niet erg precies bij het kadreren. Er is geen terugkoppeling: je ziet niet wat je doet, al zullen sommigen dat juist de charme vinden van analoog werken. De scanprocedure is zeker zo ingewikkeld is als Photoshop en Lightroom bij elkaar opgeteld en dan moet de nabewerking van de

Links: Een goede scan maken is nog zo eenvoudig niet, het kost ook véél tijd.

Middenboven: De Postmaschool, een negatief van de late jaren '70

Rechtsboven: De Nijl bij Aswan, 1989

bestanden nog komen. In feite moet je het drie keer goed doen: bij de opname, bij het scannen en bij het nabewerken. Fotografen klagen dan wel over één stofje op hun sensor, maar je zult maar negatieven moeten aftuffen met een blaaskwastje. De strijd tegen stof is net als vroeger in de doka bij voorbaat verloren. Een moeizame nabewerking volgt, met matige resultaten door onwennigheid bij de opname en tekort schietende vaardigheden bij het scannen. Wat kunnen mensen het zichzelf moeilijk maken.

Los van het bovenstaande melodrama zijn mijn indrukken dat film-fotografie het technisch gezien (althans bij kleinbeeld, ook die met goede camera's) aflegt tegen moderne digitale techniek. Het behalen van mooie resultaten is zelfs – of juist – met smartphones zóveel makkelijker. Het was een leuke proef, maar het was eerder een bevestiging dat een terugkeer naar analoge fotografie er echt niet in zit.

Ik realiseer me inmiddels wel, dat de negatieven die ik decennia geleden maakte nu, in 2024, nog reproduceerbaar zijn. Het is maar helemaal de vraag hoe dat over dertig jaar gaat met de raws en jpgs die ik heden ten dage zo makkelijk maak. Als ik er dan nog ben ;-)

Ontdekking van een authentieke fotografie-ervaring: **Mijn reis van digitaal naar analoog**

tekst en foto's: Marcel Borgstijn

Al jarenlang fotografeer ik met moderne digitale camera's, waarbij ik gewend ben geraakt aan de snelheid, precisie en de onmiddellijke feedback die ze bieden via het lcd-scherm. De mogelijkheid om duizenden foto's te maken zonder na te denken over opslag of kosten was altijd vanzelfsprekend. Totdat ik recentelijk een onverwachte ontdekking deed die mijn kijk op fotografie veranderde: De oude Olympus Trip 35 compactcamera van mijn vader die al ruim veertig jaar onaangeroerd in een doos op zolder lag.

De Olympus Trip 35 was een iconische camera in zijn tijd, een veel gebruikte, eenvoudige camera. Vanwege een 'photowalk' in Amsterdam, mede-georganiseerd door de Analoge Club Amsterdam (ACA), besloot ik om de camera weer tot leven te wekken en mijn eerste, echte stappen te zetten in de analoge fotografie. Ik had vroeger weleens vakantiefoto's geschoten met analoge camera's en ook op mijn werk maakte ik productfoto's voordat de digitale camera zijn intrede deed. Echt serieus fotograferen mocht je dit niet noemen. De Olympus Trip 35 heeft geen batterij, maar werkt op een seleniumcel en hopelijk werkte die nog. Die kan uiteraard na zo'n lange tijd opeens niet meer werken, en dan is het einde oefening want niet te repareren.

Ik kocht twee rolletjes Kodak Tri-X 400, want ik ben een kind van de jaren 80 en groot fan van U2 en de foto's die Anton Corbijn van die band maakte. Mijn kamer hing vol met posters van Corbijn's werk, en ook digitaal

bewerk ik mijn foto's het liefst in zwart-wit met diepe zwarten en veel contrast.

Wat me meteen opviel, was hoe anders het hele proces was vergeleken met digitaal fotograferen. Waar ik normaal gesproken enkele foto's maak van hetzelfde onderwerp om de perfecte compositie te vinden, dwong de beperkte capaciteit van 36 opnames me om zorgvuldiger na te denken voordat ik op de ontspanknop drukte. Het gevoel van geduld en bedachtzaamheid bij elke foto was een compleet nieuwe ervaring.

Het fotograferen zelf was verrassend intuïtief. De Olympus Trip 35 stelt automatisch scherp en kiest het juiste diafragma, waardoor ik me kon concentreren op de compositie. De zoeker is eenvoudig maar effectief, en het gebrek aan technische snufjes gaf me een gevoel van vrijheid dat ik niet gewend was. Het ging

het nu puur om het zien en vastleggen van het moment.

Na het voltooien van mijn eerste filmrol, stuurde ik deze naar een foto lab om te ontwikkelen. Toen ik een week later de afdrucken terug kreeg, voelde ik een vorm van opwinding die ik bij digitale fotografie niet meer had ervaren. Het idee dat elk beeld uniek is en niet zomaar verwijderd kan worden, gaf de foto's een zekere waarde die digitale opnames voor mij niet meer hebben.

Wat me vooral verraste, was de kwaliteit van de beelden. Een vrij eenvoudige camera uit de jaren zeventig, al tientallen jaren niet meer gebruikt leverde een groot aantal beelden op waar ik wel tevreden over was. Een prima score voor een middagje straatfotografie met een zeer beperkt aantal opnames. Een aantal foto's die ik die dag nam vind je bij dit artikel.

Hoewel ik aanvankelijk dacht dat analoge fotografie omslachtig zou zijn, vond ik het proces juist verfris-

send. Het ontwikkelen en scannen van de negatieven was een andere ervaring dan de instant feedback in de digitale wereld, maar het bood me ook de mogelijkheid om opnieuw naar mijn foto-proces te kijken en op een andere manier te fotograferen. De hele ervaring was een herontdekking van de essentie van fotografie: het bewuster vastleggen van momenten, niet enkel als digitale bestanden, maar als tastbare herinneringen.

Deze ontdekking heeft mijn waardering voor fotografie verdiept. Ik heb nu een nieuw respect ontwikkeld voor de charme en de imperfecties van analoog. Hoewel ik mijn digitale camera zeker het meest zal blijven gebruiken, heeft deze uitstap naar de analoge wereld me laten zien dat er meer is dan alleen het gemak van moderne technologie. Het heeft me geleerd dat soms, juist in de beperkingen, de grootste creativiteit schuilt.

Eén van de nadelen van analoge fotografie is de voortdurende kostenpost voor filmrolletjes en het ontwikkelen ervan. In tegenstelling tot digitale fotografie, waarbij je onbeperkt foto's kunt maken zonder extra kosten, moet je bij analoge fotografie telkens investeren in nieuwe film en het laten ontwikkelen van de beelden. Deze kosten kunnen snel oplopen, vooral als je regelmatig fotografeert, maar zijn het in mijn ogen wel waard.

In plaats van een uitstap naar het verleden, voelde dit voor mij als een stap vooruit in mijn fotografische reis. Analoog is voor mij geen afgesloten hoofdstuk, maar een nieuwe wereld vol nieuwe mogelijkheden.

De Fotobond lanceert een nieuw standaardwerk:

Foto's bespreken

tekst en foto's: Kees Molders

Tom Meerman laat trots zijn boek zien bij de presentatie op 31 augustus 2024

Bij zijn presentatie van het boek Foto's Bespreken vertelde Tom Meerman dat zijn boek vooral gericht is op het faciliteren van fotoclubleden (en een heleboel anderen) om zinnig over foto's te praten, gedachten te formuleren over foto's, en om oordelen en conclusies onder woorden te brengen. Tom streeft ernaar om verschillende manieren van kijken en bespreken gelijkwaardig naast elkaar te zetten, zodanig dat clubs hun besprekingsvormen kunnen variëren. Van de

belangrijke fotowedstrijden wordt de aanpak en de jurybriefing behandeld, waarmee de deelnemers zich beter een voorstelling kunnen maken van hoe hun foto's bekeken en beoordeeld worden. Hoe komen juryleden eigenlijk aan hun oordeel?

Tom benadrukt sterk dat fotoclubleden een groep gelijkgestemde fotovrienden vormen. Ze willen zich door uitwisseling en verder ontwikkelen en hun activiteiten op een hoger niveau brengen. Tom beschrijft hoe we in ons dagelijks clubleven deelnemen aan het bespreken van foto's. Hoe werkt dat, hoe voorkomen we dat we niet verder komen dan 'heel goed', of 'niets meer aan doen'?

Hoe formuleren we een programma voor een cursus:

- Gaat het over het inrichten van een gevarieerd programma?
- Wil de club de besprekvaardigheid van de leden stimuleren?
- Zijn de 'deskundigen' in de club rijp voor een verdiepingsslag?
- Moet de algehele sfeer of kwaliteit een oppepper krijgen?
- Wil de club naar buiten treden en zijn jullie nieuwsgierig naar hoe het daar toegaat?
- Moeten discussies over waar- en wijsheden in de fotografie nieuw leven worden ingeblazen?
- Moeten stokpaardjes en idee-fixes worden bevraagd, ontmanteld, omgebouwd of aangepast worden?

Tom geeft niet één enkelvoudige methode van fotobespreken. Als we al dachten dat dit boek dé nieuwe bonds-eigen Fotobesprekingsmethode zou presenteren hebben we het mis. De auteur maakt wel een einde aan het dogma van de Vier Pijlers dat

Bestellen via de website van de Fotobond; € 29,95 incl. verzendkosten

Uit de promo:

Foto's bespreken - Handboek over fotografie voor vrije fotografen in clubs en groepen

Dit boek is het handboek voor iedereen die zich in groepen vrije fotografen bezighoudt met inhoudelijke vragen. Het geeft ideeën voor onderwerpen, stijlen, werkvormen, terminologie, projecten, presentaties en onderling vergelijk in wedstrijden en exposities.

Het handboek richt zich op groepen waar gelijk-gestemden zich verenigen rondom de beoefening van vrije fotografie. Aan bestuurders, moderatoren, mentoren, activiteitenbegeleiders, wedstrijd- en expositiecommissies, cursusleiders en ieder die inhoudelijk en organisatorisch actief wil zijn.

Auteur: Tom Meerman, Culemborg
Vormgeving: Chris Waarlo, Deventer

ISBN 978-90-9038685-0

Uitgave Koninklijke Fotobond - BNAFV, 2024.
Formaat: 210 x 240 mm / Pagina's: 176
Prijs € 29,95 inclusief verzendkosten, alleen te bestellen via de **website van de Fotobond**, onder Opleiding & Mentoraten > Fotografieboeken

gemeengoed is geworden doordat het boek van Brongers en Ophof ruim een decennium nu eenmaal de enige handleiding voor het bespreken van foto's was. Hij reikt dus andere methoden aan, maar het is géén cursusboek, meer een boek naast cursussen.

En zo behandelt het boek verschillende methodes, oude en nieuwe, waarmee bijvoorbeeld een docent, in overleg met de fotoclub, een cursus kan vormgeven. In het boek lezen we over de ruimste opvattingen van welke vormen, stijlen, onderwerpen, technieken, contexten, doelstellingen en ambities interessant kunnen zijn.

Bij eerste bestudering vond ik het lastig te bepalen wat voor boek dit eigenlijk is. Het is dus geen cursusboek, constateer ik. Het bevat zeer vele beschouwingen en achtergronden die gebruikt kunnen worden bij het organiseren van cursussen en het deelnemen daaraan, bij het oefenen in fotobespreken, bij het jureren en bij het organiseren van fotowedstrijden. Het biedt stof tot studie als je een cursus volgt.

Tom gebruikt vele lijsten van bijvoorbeeld stromingen, doelen en onderwerpen. Van presentatievormen en voorbeeldvragen. Dat zijn opsommingen die het niet altijd makkelijker maken, omdat overzicht soms gehinderd wordt door het streven naar volledigheid. Ik interpreteer die opsommingen als checklists; daarmee wordt het voor mij een *werkboek*. Dat strookt ook met Tom's aanbeveling de marges te gebruiken voor aantekeningen.

Het boek is fraai vormgegeven; er zijn vele foto's uit de Bondsfotowedstrijden gebruikt als illustratiemateriaal. Bestellen alleen via de Fotobond!

De binnenkant: de hoofdstukken

1. De fotoclub
2. Denken over het eigene van fotografie
3. Samen naar foto's kijken
4. Relatie tussen Spreker en toehoorder
5. Invalshoeken voor kijken, analyseren en bespreken
6. De praktijk van de fotobespreking onder leden
7. Onderwerpen en contexten voor clubactiviteiten
8. De openbaarmaking met thema voor publiek
9. Over hoe selectiecommissies en juryleden kijken en beslissen
10. Mentoraten en Lezingen in de club
11. Hoe dit boek te gebruiken?

Natuurfotografie: ingrijpen of niet?

door Jan Donders

Dit jaar was ik, met echtgenote en ons trouwe KIP Kompakt caravannetje, weer eens in Frankrijk. Deze keer in het departement Indre, bij het Regionaal natuurpark van de Brenne. Een streek beroemd om de 'duizend meren', uit de Middeleeuwen stammende kunstmatige meertjes. Toen en nu weer gebruikt als kweekvijvers voor vis. Nu ook een prachtig Natura 2000 gebied, met vele wandel- en fietspaden.

https://nl.wikipedia.org/wiki/Regionaal_natuurpark_van_de_Brenne

Ik ben helemaal geen natuur- of landschapsfotograaf, maar toch hebben we een paar uurtjes doorgebracht in een van de vele (vogel)kijkhutten die we tegenkwamen.

Niet enkel het fraaie uitzicht, de vele vogels, maar ook de 'vreemde vogels' als medebewoners van deze hut hielden ons bezig.

Daarna gingen we door naar het 'Maison du Parc naturel régional de la Brenne' in de buurt van Rosnay. Naast de verkoop van allerlei streekproducten bleek er ook een grote fototentoonstelling op de zolderverdieping te zijn.

Die expositie was een resultaat van het Global Nomadic Art Project (GNAP) dat de afgelopen 10 jaar in meerdere landen over de wereld was/wordt uitgevoerd. Tien tot twintig kunstenaars vanuit de hele

wereld komen bijeen om gedurende twee weken de thema's 'natuur', 'biodiversiteit', 'klimaat', in kunstprojecten uit te werken.

Het initiatief van GNAP komt uit Zuid Korea, maar vele landen uit de hele wereld hebben er aan meegedaan met landelijke GNAP bijeenkomsten, steeds met een internationale groep van beeldend kunstenaars.

Het overkoepelend thema van de drie jaren werk in het Franse departement Indre heette 'Les Lisières', dat zich laat vertalen als 'grensgebieden': overgangen tussen de verschillende natuurgebieden, zoals bos, heide, water, rotsen. Juist die grenzen, transities, bieden de grootste biodiversiteit. Je zou ze ook de rafelranden van de natuur kunnen noemen.

Deze foto van een zilverreiger(?) bleef over van de vele mislukte foto's die ik ook genomen heb.

Claudia Aranovich , Argentinië

Margrit Neuendorf, Frankrijk

Fotografie in de natuur kent vele taboes: de omgeving niet verstoren, niet ingrijpen, eerbied voor de natuur. Deze groep trekt zich daar niet veel van aan. Ze gebruiken de natuur als onderdeel van hun expressieve kunsten. Geen destructieve ingrepen, maar subtiële aanpassingen: takken en prikkeldraad buigen in een patroon, schelpen en stenen rangschikken, het eigen lichaam gebruiken om vervreemding in de natuur uit te beelden. Van hun kunstwerken worden foto's en video's gemaakt die op deze en andere exposities te zien zijn.

Het geheel van de expositie biedt een vrolijke aanblik, maar waar ook de kwetsbaarheid van de natuur naar voren komt. De fotografische kwaliteit is niet geweldig, maar wel verrassend. Het is een weerslag van de veelal tijdelijke kunstwerken die door de deelnemers in het landschap werden gerealiseerd. Maar het geeft ook te denken: hoeveel 'natuur' zit er in natuurfoto's? Is het toch allemaal gemanipuleerd?

Meer informatie over deze tentoonstelling en een overzicht van alle GNAP projecten is te vinden op de website <https://www.cranberry.ovh/> De informatie, en ook de teksten in de catalogi, is veelal in de landstaal van het betreffende organiserende land, maar ook in het Engels. Het is leerzaam om door de verschillende rapportages te dwalen, om zo ook een indruk te krijgen van de grote verscheidenheid van fotografische stijlen en onderwerpen in de diverse landen.

Pierre Guilloteau, Frankrijk

Marie-Louise van den Akker, Nederland/Frankrijk

Stofwaarschuwing compactcamera's

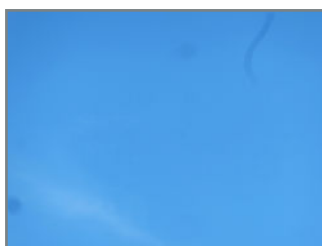
tekst (en afbeeldingen op deze pagina): Kees Molders

Op een mooie dag mag ik graag vanuit mijn achtertuin het vliegverkeer waarnemen. Niet dat Schiphol op mijn 'verkeersleiding' zit te wachten, maar op minder actieve dagen is het een leuk tijdverdrijf. Met flightradar24 op het gsm-schermpje en mijn al ietwat bejaarde (2015) compactcamera Panasonic Lumix TZ-70 ga ik graag op jacht naar vliegtuigen op kilometers hoogte. Er staat wel op het objectief dat Leica de maker is, maar het tekent ronduit zacht - het is niettemin voor mijn niet erg serieuze doel prima geschikt.

Op een mooie zondag in juli nam ik ufo's waar, zie de afbeelding linksonder. Ze waren veel dichterbij dan de Lufthansa die ik eerder die ochtend gespot had. Blazen op mijn objectief en voorzichtig poetsen (wie herinnert zich niet de 'meermalen gewassen zakdoek' uit de

Vliegtuigspotten: 3x Beluga Airbus grootvolume transportvliegtuig op enkele kilometers hoogte, 2021 → Stofjes spotten, 2024 ↓

analoge poetsadviezen): het hielp allemaal niet. Nadere inspectie wees uit dat er stof zit ónder het eerste lenselement, en wie weet op meer etages van het objectief, tot vlak bij de sensor. Wat nu? Op Youtube zie ik moedige zielen die in arren moede hun camera uit elkaar halen. Ze krijgen die niet in alle gevallen ook weer in elkaar zonder onderdelen over te houden, en in nog minder gevallen werkt de camera weer naar behoren. De forensische ontleding eindigt dan in een system-error. Ik ben niet puur onhandig met een kleine

De Lumix met uitgeschoven lens, respectievelijk uitgeschakeld. Stofpomp! → Stof, gruis en puin in het objectief. ↓

schroevendraaier, maar dit lijkt geen begaanbare weg. Anderen pakken de stofzuiger en bewerken daarmee het uitgeschoven objectief waardoor op miraculeuze wijze de lens van binnen zou moeten worden ontdaan van gruis (wat denk je zelf !?). Reinigen door een vakmens, als ik die al kan vinden, zal ongetwijfeld vele malen meer kosten dan de restwaarde van deze

camera. Zucht. De Cargomasters en Beluga's fotografeer ik wel tussen het stof door, maar verder is deze overigens puntgave camera 'in de herfst van zijn technische leven' (yes, herfst-thema!).

Op internet toch even verder gezocht. Het blijkt dat alle camera's met een uitschuivend objectief (dus ook de Ricoh GR II en III !) last kunnen hebben van stof in de camera. Niet verwonderlijk als je er over nadenkt, het volume van de lenspijp wordt groter en kleiner bij iedere keer aan- en uitzetten, en al helemaal bij zoomen tot in de hemel. Dat objectief is een luchtpomp en met iedere zucht van het glas bestaat de kans dat minuscule stofjes naar binnen worden gezogen. Die stofjes zijn afkomstig uit de buidel waarin de camera is opgeborgen of zelfs rechtstreeks uit de broekzak.

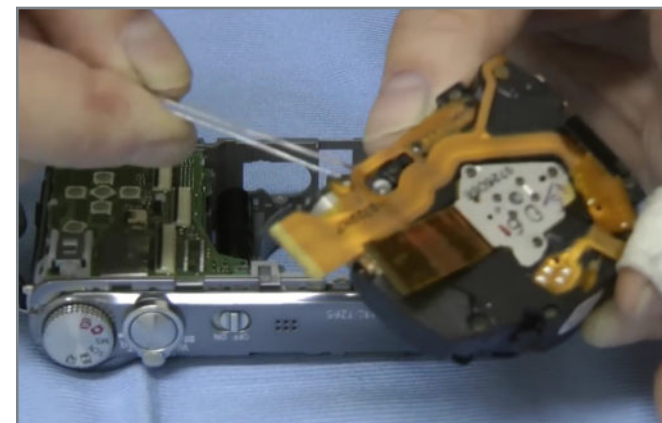
Stof op de sensor van een systeemcamera is al geen feest. Maar denk niet dat je er met een compact veilig bent; zeker niet met camera's waarvan het objectief beweegt. Daarom de volgende preventie-adviezen:

1. bewaar en transporteer je camera **NOOIT** los in je broekzak of jaszak maar altijd in een buidel die gegarandeerd geen stof afgeeft.
2. En zelfs dan: gebruik een boterhamzakje als stofwerende voering en vervang dat van tijd tot tijd.
3. Ontstof de camera-buitenkant regelmatig, hou je apparatuur brandschoon!

Recente compactcamera's: de Sony RX100 VII en de RICOH GR IIIx HDF, allebei €1200,- en allebei een uitschuivend objectief: stofgevaar! Waarschijnlijk helpt een weer- en stofbestendige afdichting (Fabrieksfoto's)

Horror-movies op Youtube van mensen die stap voor stap laten zien hoe het in theorie zou moeten lukken. Een enkeling krijgt de boel schoon en werkend. Veel van die waagstukken eindigen echter met een dode camera.

Maak een boek

Kees Molders

Over de houdbaarheid van je foto's valt een boek te schrijven. Dat is op zich een goed idee (boek als medium) want daarvan is de houdbaarheid nog het meest gegarandeerd.

Dit eerste stukje moet ik uit mijn hoofd doen omdat ik het boek waaruit ik wilde citeren een tijd geleden naar de kringloop heb gebracht.

Astronoom en digitaal dwarsdenker Clifford Stoll beschrijft – ik meen in *Silicon Snake Oil* - hoe de NASA in de jaren zeventig een sonde naar een verre planeet stuurde en de geretourneerde data uit voorzorg opsloeg op verschillende dragers. Dat waren ponskaarten en allerlei magnetische dragers zoals twaalfsporentape: wel tien verschillende opslagmethoden werden gebruikt om toch vooral geen bitje van de ruimteverkenning te verliezen. Ze werden opgeslagen in een gortdroge omgeving, ergens in een bunker in de woestijn van Nevada. Jaren later was er geen twaalfsporenrecorder meer in de VS te vinden (of de band was vergaan, dat herinner ik me niet) en het was te duur om de vrachtwagenlading ponskaarten uit te lezen en over te zetten op een moderne drager. Er lag een schat aan informatie over een ver verwijderd hemellichaam veilig opgeslagen in de woestijn, zo veilig dat niemand er bij kon. Een beetje zoals mijn kringloop-boek, bedenk ik nu.

Twee computers geleden kocht ik voor een tientje een inbouw-3,5"-diskdrive bij mijn gloednieuwe PC omdat die dingen uit de mode begonnen te raken: in mijn nieuwe computer was er geen ingebouwd en ik had nog een aantal schijfjes liggen. De evolutie van

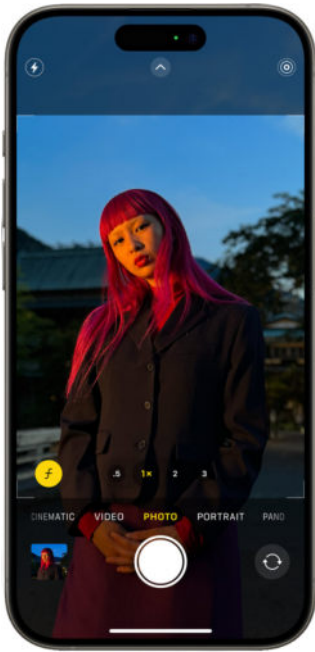

apparatuur gaat alsmaar door. In hedendaagse computers zit géén DVD-drive meer. Die zelfgebrande CD's en DVD's zouden gegarandeerd tientallen jaren meegaan, was de belofte. Dat was op zich al niet waar, er bestaat zoiets als DVD-rot, maar de drives waarmee ze moeten worden uitgelezen beginnen ook al schaars te worden.

Hoe gaat dat met harde schijven en SSD's? Ik durf het nauwelijks te voorspellen – maar waarschijnlijk loopt het verkeerd met ze af. De industrie heeft ook helemaal geen belang bij continuïteit in onze apparatuur, er moet vernieuwd worden, afgedankt, aangeschaft.

Heeft u nog een werkende diaprojector, of zijn de mechaniekjes vast gaan zitten door verhardend vet en versplinterende nylon tandwielen? Het aanbod aan filmscanners begint langzaam minder te worden, simpelweg door gebrek aan vraag, en mocht je een nieuwe pc aanschaffen dan geven scanners (net als printers) soms moeilijkheden met verouderde drivers. Analoge fotografen beginnen zich terug te trekken in van tweedehands apparatuur afhankelijke communities, luisterend naar elpees en rijdend in auto's met donkerblauwe nummerplaten. Dat is ironie, milde spot, voor wie het niet herkent. Ik heb nog meer:

Vermoedelijk zijn uw foto's voor het nageslacht niet interessant. Dat zeg ik niet omdat ik u als fotograaf onderschat maar omdat een harde schijf van drie terabyte bij het opruimen van uw boedel voor uw kleinkinderen een ontoegankelijk en sowieso veel te klein stuk elektroscroot is. Drie terabyte? Opa/oma deed het er maar mee... Wil jij die nog bekijken? Wat staat er op dan? Geen idee. Neu...doe dan maar weg...

Diezelfde kleinkinderen maken tienduizenden foto's die niet verder komen dan het vijf of zes inch grote scherm van de smartphone. Heb geen illusies: die foto's gaan voor vrijwel honderd procent verloren in het zwarte digitale gat waarover toekomstige generaties zich zullen verwonderen. Wat dan, als je tenminste denkt dat je fotografie de moeite waard is om te bewaren?

Maak een boek.

Wees zelfkritisch en verzamel je beste werk in een mooi, zorgvuldig gemaakt boek. Maak er bijschriften bij, zoals die doorgaans bij negatieven of dia's ontbreken: wie, wat, waar, wanneer en waarom? Laat het in meerdere exemplaren drukken en verspreid het. Geef het cadeau aan de kleinkinderen en als het maatschappelijk relevante fotografie is, ook aan het regionaal archief. Verspreid je fotografie – dat is de meest kansrijke methode om je foto's voor komende generaties bewaard te houden.

Een boek is een mooi ding. Want een boek is uitnodigend, toegankelijk, het wordt doorgebladerd en je hebt geen apparatuur nodig om het te bekijken. Nou ja, een lamp en leesbril willen nog wel eens nuttig zijn.

Maak een boek. Want wie schrijft die blijft. Desnoods voor de kringloop - na ramsj de mooiste vorm van publiceren.

Kijk maar: Les Très Riches Heures du Duc de Berry, uit het jaar 1416! Fris als Kodachrome! Het is een rijk geïllumineerd getijdenboek, gemaakt voor Jan van Berry. Het boek bevindt zich in het Musée Condé. Ook op deze afbeelding is het herfst! →

Eén en al vergankelijkheid... (fabrieksfoto's Apple, Samsung, Toshiba)

Impressies van een expositie-bezoek

Tekst en foto's: Kees Molders

In augustus 2024 bezocht ik met twee clubgenoten de expositie 'The Humanness of Our Lonely Selves' van Awoiska van der Molen, in Huis Marseille te Amsterdam.

De tentoonstelling toont nieuw zwart-wit-werk van de Nederlandse fotograaf die (althans bij ons) bekend is door haar overwegend donkere landschappen en groenstructuren, waarvan er overigens enkele in de kelderverdieping te zien zijn.

Ook dit werk drijft op duisternis, omdat Van der Molen in Japan in het donker de raampartijen van woningen fotografeerde. Omdat het kennelijk in Japan gebruikelijk is matglas of gestructureerd glas in de ramen te hebben laten de verlichte vensters contouren en schaduwen zien, vermoedens van wat zich binnen afspeelt.

Veel foto's hebben een overwegend zwarte omranding die alleen bij nadere bestudering details van de buitenkant van de woningen laat zien: planten, beplanking, airco's en regenwaterafvoer. Die omranding, die massa zwart, is nodig om het contrast met de verlichte ramen op te bouwen.

Het heeft iets intrigerend-voyeuristisch om door het oog van de fotograaf en haar camera pogingen te doen door te dringen in de huizen van vreemden, wat de beschouwer overigens maar zeer ten dele lukt.

De beelden die de vensters vormen doen mij sterk denken aan het matglas van een spiegelreflex of grootbeeldcamera, waarop de binnenwereld wordt

Awoiska van der Molen, Triptych, 2022/2024, ontwikkelgelatinezilverdrukken, expositie-opstelling, Huis Marseille.

geprojecteerd. Het zijn mooie, diep doortekende foto's. De aankondiging van de tentoonstelling ronkt met de mededeling dat de foto's toch echt kooldrukken zijn. Een kooldruk is een arbeidsintensieve, klassieke wijze om beeld op papier te krijgen. Pigment ('lampenzwart', zeg maar roet) en gelatine brengen beeld in een dunne laag op het papier. De dikte van de laag bepaalt de dekking. Kooldruk heeft een uitzonderlijk lange toonschaal waardoor de zwarten en witten van de vensters goed tot hun recht komen. De houdbaarheid van het beeld is naar verluidt onovertroffen.

Zo heeft iedere expositie wel een niet-inhoudelijk facet waarop veel nadruk wordt gelegd, zoals hier het afdrukproces. Onze waarneming van de foto's moet

daardoor kennelijk beïnvloed worden. En dat doet het ook wel, eigenlijk best hinderlijk ;-)
Ironisch is dan wel, dat de houdbaarheid (ik lees daarin: lichtechtheid) weliswaar uitstekend is, maar dat de verlichting van de tentoonstelling tegelijkertijd, zoals op zoveel exposities, op sommige plekken echt te kort schiet. Er is gewoon te weinig licht om de donkere partijen van deze foto's goed te kunnen zien. Een foto, en zeker een donkere, heeft een bak licht nodig om de zo geroemde toonschaal te kunnen waarnemen. Dit zijn geen gevoelige, eenmalige historische opnamen maar moderne afdrukken, ook al zijn het door de fotograaf in handarbeid gemaakte unikaten. Fiat Lux!

De meeste foto's zijn gevat in een baklijst. Ze zijn daarin verhoogd aangebracht op een zwarte ondergrond. Dat levert een mooie presentatie op. De afmetingen variëren van ±A4 tot anderhalve vierkante meter. Het museumglas in de baklijsten neemt een deel van de bekoring van de zwarting weg, maar enkele foto's zijn zonder glas (achter een touwtje) te bewonderen.

Niet alle foto's zijn kooldrukken, er zijn ook 'ontwikkelgelatinezilverdrukken', volgens mij is dat *museum-speak* voor natte doka-prints.

De foto's zijn prachtig, ongeacht wat ik hierboven ook op te merken heb. De getoonde beelden zijn mysterieus, traag en voor het fotografenoog zeer bevredigend. Deze expositie beveel ik zeer aan.

Details zie verderop in dit magazine; let op de laatste dag: 13 oktober. »

Het boek bij deze fotoserie kon me spijtig genoeg niet erg bekoren: de vormgeving, grotendeels in een soort leporello-vorm, voert de boventoon boven de (inhoud van) de foto's. Ik heb brede belangstelling voor boeken én hun vormgeving, voor kleine producties, voor zelfgeproduceerde printing-on-demand-uitgaven, maar vormgevingsexperimenten die ten koste gaan van de inhoud laat ik liever voorbijgaan.

De andere tentoonstelling in Huis Marseille, 'Provence Works' van Jeff Cowen, bevatte meerdere mooie

beelden (de artisjok, de grote portretten, sommige landschappen) maar riep daarnaast overwegend verbazing op over hoe ver je als fotograaf kunt gaan zonder je foto-museumwaardigheid te verliezen. Cowen is een kunstenaar die ook gebruik maakt van fotografie. Sommige afbeeldingen zijn niet tot stand gekomen met camera en objectief maar bevatten onleesbaar geschreven pseudo-tekst, of slechts vlekken, compleet met twee keer vijf in chemicaliën gedoopte vingertoppen. Een werk 'mixed-media' te noemen maakt het wel kunst maar geen fotografie.

←↑Awoiska van der Molen, 'The Humanness of Our Lonely Selves', expositie-opstellingen, Huis Marseille. Boven: eerder werk.

Jeff Cowen, P119, Vauvenargues, Bouches-du-Rhône, 2020-2023, ontwikkelgelatinezilverdrukken, expositie-opstelling.

Impressies van een expositie

Tekst en foto's: Kees Molders tenzij anders vermeld

Inwoners vormen de ziel van de Nieuwstad

Gerdo van Grootheest, burgemeester van Culemborg, opende op 7 september in de overvolle Oud-Katholieke Kerk in Culemborg de fototentoonstelling 'Nieuwstad in Beeld'. De foto's zijn gemaakt door zeven fotografen die lid zijn van de fotoclub Lek en Licht. Samen met de vierentachtigjarige mevrouw Verrips onthulde hij een

foto van haar die onderdeel uitmaakt van de tentoonstelling. Hennie Verrips is geboren in Culemborg en is nog vaak te vinden in de schoenenwinkel die haar vader in 1927 opende. De Nieuwstad is van oudsher een stadsdeel waar inwoners werken en wonen, nu kenmerkt de stadswijk

Burgemeester Gerdo van Grootheest en Hennie Diepeveen-Verrips - foto: Jan Gruiters

zich door een grote diversiteit. Gerdo van Groothuis benadrukte in zijn openingspeech dat “de bewoners de ziel van Nieuwstad vormen, een wijk waar iedereen trots op is al valt er altijd wel wat te verbeteren.”

De opnamen waren tot en met 22 september elk weekend te zien in de kerk, in de buitenlucht, maar ook in de etalages van de aan de Varkensmarkt gevestigde ondernemers, van wie sommige ook gefotografeerd werden.

De foto's waren afgedrukt op 3 mm foamboard.

↑ Staan nou de bezoekers van deze expositie ongeïnteresseerd op hun smartphone te kijken!? Wel, dat valt mee, bij iedere foto was een QR-code opgenomen die verwees naar een per foto aangemaakte webpagina met informatie over hetgeen op de foto te zien was. Dat moet erg veel werk geweest zijn, maar de expositie kreeg wel een extra dimensie door de informatie →

De 107 foto's zijn mét hun verhalen in ieder geval tot eind 2024 ook voor de lezers van In de Kijker te zien op de website www.nieuwstadinbeeld.nl.

CLAARTJE EN GIJS VORSTMAN, RON VAN DER REEST

Zij delen de liefde voor het zeilen

Vijf jaar wonen ze nu in de Zandstraat, in een huis waar ze direct verliefd op waren. Claartje Vorstman (1967) en Ron van der Reest (1971) komen oorspronkelijk uit Friesland en Twente. Maar ze verhuisden beiden al snel naar het westen van het land. Nu wonen ze met veel plezier in Culemborg.

“Het is altijd fijn weer thuis te komen” zegt Ron. Culemborg is goed bereikbaar en combineert landelijke gemoedelijkheid met een mooi cultureel aanbod en leuke eettenties. Claartje vult aan: “De

AA nieuwstadinbeeld.nl

FOTOFESTIVAL

afdeling Transijssel FOTOFESTIVAL AAN DE IJSSEL

De zes fotoclubs van de Afdeling Transijssel organiseren een fotofestival met lezingen, presentaties, portfoliobesprekingen en een pop-up foto-expositie.

Er is een niet te missen keur aan sprekers en inleiders:

- Bas Meelker - Landschapsfotografie
- Bas Losekoot - Urban Encounters, straatfotografie/stadsfotografie
- Anaïs Lopez - Storytelling-Visueel kunstenaar
- Frans Artz - Creatieve Smartphone fotografie
- Ilvy Njiokiktjien - Documentairefotografie
- Peter Villevoye - AI en Photoshop
- Willem van den Hoed - Architectuur
- Andrea Gulickx - Creatieve natuurfotografie
- Theo Bijker - Portfolio bespreken + commentaar expo-foto's
- Vincent Baake - Portfolio bespreken + commentaar expo-foto's

Je kunt dus je geprint (!) meegebrachte foto's of portfolio laten bespreken. Ook is er een expositie waarvoor je tevoren foto's kunt insturen, er zijn prijzen. Deadline voor inzenden is 10 oktober!

De entree is € 25,00 pp incl. lunch.

Kijk op Transijssel.nl voor aanmelden, tijdschema en verdere details!

zaterdag 19 oktober 2024, 9:00 - 17:30 uur
Gasfabriek
Zutphenseweg 6, Deventer
www.transijssel.nl

Fotofestival

aan de IJssel • 19 oktober • Deventer

Nederlandse topfotografen presenteren zich met hun werk in foto-lezingen

Bas Meelker
Anaïs Lopez
Willem van den Hoed
Bas Losekoot
Ilvy Njiokiktjien
Andrea Gulickx
Frans Artz
Peter Villevoye

Doel mee aan de pop-up expositie en stuur je eigen foto in.

De Gasfabriek
Zutphenseweg 6 Deventer
9.00 - 17.30 uur (incl. lunch)
tickets €25,00

scan de QR code of ga naar www.transijssel.nl

het cultuurfonds | Stichting Erven Witteveen | RINGFOTO FOTO HEKKERT | DEVENTER CULTUUR CLUB | Wesselings van Breeem | cameranu | gemeente Deventer

FOTOBOEKENFESTIVAL

RIETVELDPAVILJOEN, Amersfoort

Van donderdag 21 tot en met zondag 24 november 2024 organiseert het Rietveldpaviljoen het **Fotoboeken Festival**. Vier dagen lang staat het paviljoen volledig in het teken van fotoboeken, fotografie en de verhalen achter de lens. Dit unieke evenement is dé plek voor liefhebbers van fotografie, boeken en kunst om samen te komen en te genieten van een inspirerend programma.

Gedurende het festival is er een **markt** met een mooie verscheidenheid aan fotoboeken. Daarnaast zijn er boeiende **interviews** met een aantal fotografen, waarin zij hun visie, inspiratie en werkwijze delen. Er is een **expositie** van foto's uit de te kopen boeken. Deze prints zijn 'off the wall' te koop. Vrijdag, zaterdag en zondag sluiten we de dag af met **signersessies**.

Tijdens deze sessies kunnen bezoekers hun favoriete fotoboeken laten signeren door de aanwezige fotografen, onder het genot van een borrel en livemuziek. Deze informele afsluiting biedt een perfecte gelegenheid om in een ontspannen sfeer

verder te praten met fotografen, medebezoekers en andere vakgenoten.

Het Fotoboeken Festival is een unieke gelegenheid om de magie van fotoboeken te ontdekken en direct in contact te komen met de makers. Of je nu verzamelaar bent, fotograaf, of liefhebber van visuele kunst, dit festival mag je niet missen!

Heb je zelf een fotoboek uitgegeven en wil je dat laten zien op de fotoboekenmarkt? Neem dan contact op met Marjolijn van Gelder.

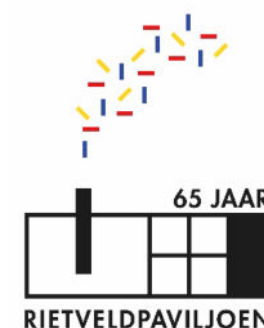
Voor algemene informatie over het Fotoboeken Festival neem je contact op met Annemiek van der Kuil. Beiden zijn te vinden via de hiernaast vermelde webpagina.

donderdag 21
tot en met
zondag 24 november
van 12:00 tot 17:00 uur

RIETVELDPAVILJOEN
Zonnehof 8
Amersfoort

033rietveldpaviljoen.nl

Entree: €5 – Jongeren
t/m 18 jaar en vrienden
gratis

EXPOSITIES

Awoiska van der Molen
The Humanness of Our Lonely Selves

No 480-18, 2017/2024. Foto: Awoiska van der Molen

Snel zijn: nog tot en met 13 oktober!

In de zomer van 2024 toont Huis Marseille nieuw werk van de Nederlandse fotograaf Awoiska van der Molen (Groningen, 1972). Bekend geworden met haar psychologische landschapsfoto's begon Awoiska van der Molen vlak na haar afstuderen in 2003 met het fotograferen van de stedelijke omgeving. Nu, ruim twintig jaar later, toont ze ons opnieuw ingetogen zwart-witfoto's van de bebouwde omgeving met daarin sporen van menselijke aanwezigheid. Deze keer zoomt ze in op verlichte vensters in de donkerte van de avond.

tot en met 13 oktober 2024
Huis Marseille
Keizersgracht 401, Amsterdam

IN DE KIJKER

Chris Killip
Retrospectief

*Youth on wall, Jarrow, Tyneside, 1975 © Chris Killip
Photography Trust/Magnum Photos*

Documentaire fotografie van Chris Killip (VK, 1946 – 2020). In de jaren 1970 en 1980 legde Killip Noord-Engeland vast. Dat was in een roerige periode voor deze regio, waarin de ene na de andere grote fabriek zijn deuren sloot. Grote werkeloosheid en armoede waren het gevolg. Killip richtte zijn camera op de economische teloorgang en zijn hart op de working class, de mensen die het hardst werden getroffen door de economische aardverschuiving.

31 augustus 2024 - 5 januari 2025
Fotomuseum Den Haag
Stadhouderslaan 43, Den Haag

pagina 25

HERFST 2024

IN DE KIJKER BESTUUR

Rob Renshoff – voorzitter
tel. 0653 166 771
voorzitter.afd07@fotobond.nl

Bea van den Bosch – secretaris
secretaris.afd07@fotobond.nl

Christophe Thole – penningmeester
penningmeester.afd07@fotobond.nl

Algemeen bestuurslid – vacature

Voor zaken m.b.t. opleidingen kun je je momenteel
richten tot de secretaris
secretaris.afd07@fotobond.nl

**De afdeling Utrecht - 't Gooi
wordt gevormd door 24
fotoclubs in Utrecht, de
Betuwe en het Noord-
Hollandse 't Gooi.**

COLOFON

In de Kijker is het digitale informatiebulletin van de Afdeling Utrecht - 't Gooi van de Fotobond. In de Kijker verschijnt minimaal vier maal per jaar en wordt uitgebracht onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van de Afdeling Utrecht - 't Gooi.

REDACTIE

Jan Donders, Marcel Borgstijn en Kees Molders
redactie.afd07@fotobond.nl

PUBLICATIESCHEMA

WINTEREDITIE
deadline aanleveren kopij 15 december
verschijningsdatum omstreeks 1 januari

LENTE-EDITIE
deadline aanleveren kopij 15 maart
verschijningsdatum omstreeks 1 april

ZOMEREDITIE
deadline aanleveren kopij 15 juni
verschijningsdatum omstreeks 1 juli

HERFSTEDITIE
deadline aanleveren kopij 15 september
verschijningsdatum omstreeks 1 oktober

KOPIJ VOOR HET VOLGENDE NUMMER

Het volgende nummer van In de Kijker verschijnt rond 1 januari 2025. Artikelen, foto's en/of andere voor de lezers interessante bijdragen dienen **uiterlijk 15 december 2024** in het bezit te zijn van de redactie. Inzendingen per mail (foto's zoveel mogelijk per WeTransfer) naar redactie.afd07@fotobond.nl. De redactie heeft het recht om ingezonden bijdragen te weigeren. Inzenden betekent niet automatische plaatsing, maar wordt wel zoveel mogelijk gewaarborgd.

Geef bij een **aanmelding van een expositie** de volledige informatie, maak er voor ons geen puzzel van. Geef in ieder geval: eerste en laatste expositiedag, naam, locatie. Geef een korte beschrijving, zend een representatieve foto mee in voldoende resolutie mét de naam van de fotograaf. Vergewis je ervan dat de fotograaf akkoord is met plaatsing. Geef een link naar de plek waar de lezers meer informatie kunnen vinden.

Je mag ook je eigen **winterfoto** insturen voor de omslag van de volgende editie! Liggend formaat, hij wordt afgesneden op A4, maar dat mag je natuurlijk ook zelf doen.